

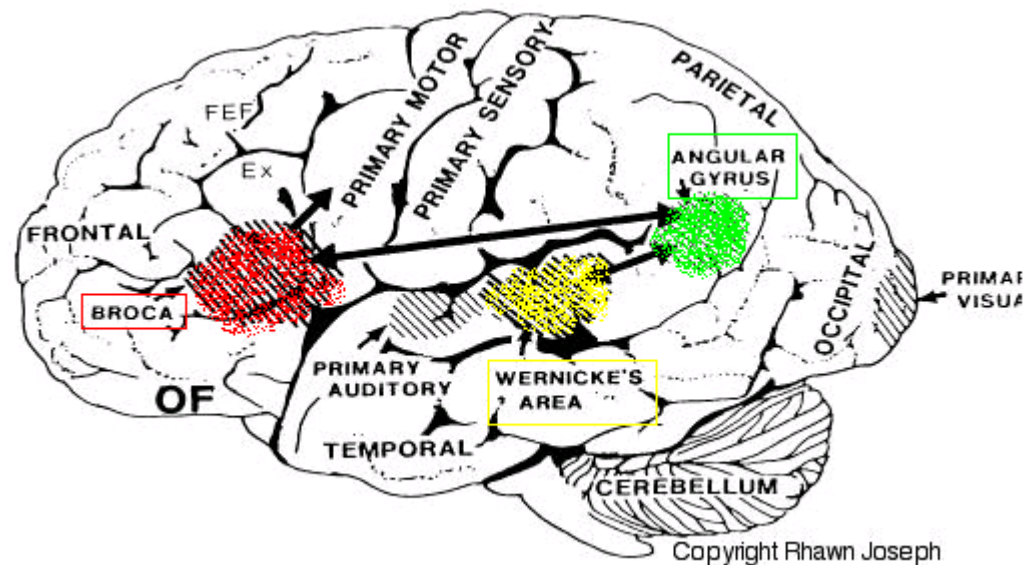
Symbolické funkce a jejich poruchy

Symbolické (kortikální) funkce

- řeč, paměť, kognitivní funkce
- kontakt člověka s okolím, příjem a zpracování informací, plán činností, tvorba abstraktních pojmů
- **řeč** - nástroj pro tvorbu pojmů a formulaci myšlenek
- **slovo** = základní prostředek = **symbol**

Poruchy řeči = fatické

- lingvistická složka řeči
- **Broccovo centrum** - řečová exprese
- **Wernickeovo centrum** - řečová percepce
- **Gyrus angularis** - čtení

Dominance hemisfér

- levá - "řečově dominantní"
- pravá - emoce, prostorové a tónové vnímání, pozornost
- 80% jedinců
- Wada test - aplikace krátce působícího barbiturátu do a. cerebri media - krátkodobé "vyřazení" jedné hemisféry

Broccova afázie (a44)

- = expresivní, motorická, non-fluentní
- relativně normální porozumění (často narušena syntaktická složka)
- narušeno tempo řeči, prozódie, "telegrafická řeč", parafázie, neologismy, porucha pojmenování
- zachována vnitřní řeč
- odlišit **dysartrii, apraxii řeči**

Wernickeova afázie

- = percepční, senzorická, fluentní
- spontánní řeč plynulá, s nesmyslným obsahem, bizarní parafázie, neologismy, působí dojmem zmatenosti
- porucha **porozumění**
- může být přehlédnuta - pacient vnímá nonverbální složku

Globální afázie

- smíšená
- rozsáhlé léze dominantní hemisféry (ischemické ikty, hemorrhagie, objemné tumory)
- těžká porucha porozumění, neplynulá a chudá řeč
- většinou i těžká pravostranná hemiparéza

Alexie

- získaná porucha čtení, většinou se pojí s agrafií
- léze v oblasti **gyrus angularis**
- bývá zachováno porozumění mluvené řeči
- "frontální alexie" - rozumí jednotlivým slovům, ale ne celkovému kontextu
(Cestující zadrželi černého pasažéra, který napadl revizora, pokousal ho a snažil se utéct)

Agrafie

- získaná porucha psaní
- **neafatické** - periferní, pyramidové a extrapyramidové poruchy
- **afatické** - doprovázejí léze frontálního a parietálního laloku dominantní hemisféry
- často agrafie s alexií = získaná negramotnost - g. angularis

Akalkulie

- neschopnost provádět jednoduché početní úkony
- izolovaná vzácně, většinou v kombinaci s poruchami ostatních symbolických funkcí při postižení parietálního laloku dominantní hemisféry

Gerstmannův syndrom

- ložisková léze g.angularis dominantní hemisféry
- agrafie
- akalkulie
- agnosie prstů
- pravolevá desorientace

Poruchy praxie

- ztráta schopnosti vykonávat účelné pohyby
- léze asociačních oblastí dominantní hemisféry
- **ideativní** - porušena představa pohybu (sled kroků) i schopnost jej provést
- narušen výkon automatických pohbových sekvencí (otvírání dveří)
- **ideomotorická** - schopen popsat výkon slovně, ale nedokáže jej provést
- spontánní výkon pohybů zůstává zachován

Poruchy gnostické

- porucha poznávání prvků zevního prostředí nebo vlastního těla, která nemůže být přiřčena sensorické či řečové poruše nebo globální mozkové dysfunkci
- porucha asociace sensorických vjemů při nedostupnosti obrazu daného vjemu v asociační kůře

Agnozie

- **zraková** - nerozpoznávání viděného předmětu; oboustranné okcipitotemporální léze (zrakový asociační kortex);
prosopagnosie - porucha rozeznání známých obličejů
- **sluchová** - temporální lalok
- **taktilní** - parietální lalok

Komplexní agnostické syndromy - porucha nedominantní hemisféry

- **Anosognosie** - neschopnost uvědomit si vlastní onemocnění; parietální lalok nedominantní hemisféry
- **Neglect** syndrom - porucha vnímání a orientace v jedné polovině prostoru (vlevo)
- **fenomén extinkce** (lehčí forma neglectu)
- při současné stimulaci vnímá jen jednu polovinu prostoru, izolovaně obě